

IN HET OOG VAN DE STORM

IN HET DOOG VAN
DE STORM

*ELISABETH VAN
BEEREN*

BOOKMUNDO, AMSTERDAM 2026

Deze uitgave is gemaakt in opdracht van Elisabeth van Beeren

©Elisabeth van Beeren, 2026

Bookmundo, Amsterdam 2026

Omslagontwerp: Bert Holtkamp

ISBN: 9789403899480

ISBN: (e-book) 9789403899633

<https://publishnl.bookmundo.com/elisabethvanbeeren>

bookmundo

Alle rechten voorbehouden aan de auteur.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, film, digitale media, of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

Voor Wim

'Emancipate yourself from mental slavery, none but ourselves can free our minds'

Bob Marley

1:

Het was ergens in de lente van 2017 toen je belde vanaf de redactie van Voetbal Intermediair, het gerenommeerde voetbalblad dat zijn sporen lang en breed had verdiend in de voetbaljournalistiek en waar praktisch iedere voetbalminnende jongen mee was opgegroeid vanaf het jaar 1965. Wie was er niet groot mee geworden? Ik weet nog dat mijn vader een abonnement had op de VI en hoe het blad elke week op de deurmat viel. Het moet na de wereldkampioenschappen in 1974 zijn geweest dat hij zich abonneerde, omdat hij als welkomstgeschenk felgekleurde vaantjes in ontvangst mocht nemen, die in omloop waren na de overwinning van Duitsland. Ze hingen op de slaapkamer van mijn ouders en niet in de laatste plaats waarschijnlijk omdat mijn moeder ze niet in de woonkamer wilde hebben. Mannen abonneerden zich toen massaal op het blad omdat Nederland zichzelf op de kaart had gezet met het totaalvoetbal van bondscoach Rinus Michels en Johan Cruyff als absolute wereldvedette. In de hoogtijdagen betekende dat 250.000 abonnees.

‘Het gaat niet zo best hier’, zei jij, en aan de toon van je stem hoorde ik de vermoedheid die zich meester had gemaakt van je de afgelopen maanden.

Je stond buiten te bellen en inhaleerde de rook van Moods-filters met vanille-aroma. ‘Buiten’ was in dit geval beneden aan de voet van de kantorenflat waar VI zich sinds een paar jaar in gehuisvest had, sinds de verhuizing naar Utrecht. De glazen hoogbouw kon je op een steenworp afstand van het station al zien en was dus makkelijk aan te wandelen. Ik zag je in gedachten staan onder het afdakje bij regen, of juist daarnaast als de zon scheen. Afgelopen Sinterklaas hadden we het bedrijfsfeest nog gevierd met de kinderen en het gebouw traditioneel ingewijd met een personeelsborrel, waarbij alle aanhang was uitgenodigd. Voetbal Intermediair besloeg toen drie etages, waarvan één voor de hoofdredactie met ontvangstruimte, één voor de voltallige redactie en één voor de keuken en het ondersteunende personeel. Meestal was er een mannetje of dertig aanwezig, waaronder in ieder geval altijd de redacteuren en het ondersteunend personeel. De journalisten liepen in en uit of werkten thuis. Het was best modern ingericht voor de jaren tachtig, compleet met systeemplafonds, verstelbare computerbureaus en ergonomisch draaibare kantoorstoelen. Er was veel rood en blauw in het tapijt en andere primaire kleuren sierden leidingen en kozijnen. Er stonden een paar pooltafels naast een aantal spectaculair ogende computerspellen, zodat elke bezoeker het idee kreeg dat er aan entertainment geen gebrek was. De kinderen die het personeel meenam voor het sinterklaasfeest kwamen ogen en oren tekort en waren niet van de spellen af te slaan. Als de goedheiligman onverhoopt niet langs had

kunnen komen, zou dat geen onoverkomelijke ramp zijn geweest. Maar Sinterklaas zou Sinterklaas niet zijn geweest, als hij niet al aanwezig was op de bovenste etage. We vonden hem, in vol ornaat en in de schmink, klaar om de kinderen te verrassen, tijdens een rondleiding over de etages, waar we de sinterklaas-collega aantreffen in de kamer van de hoofdredacteur. Het was een vreemd gezicht om sinterklaas te zien zitten met half ontbloot bovenlijf in schmink en met mijter. Normaal gesproken zou je daar Derk Johansen op de groene lederen draaifauteuil kunnen aantreffen, ware het niet dat hij de locatie in Utrecht nooit betreden had. Maar toch, je zou hem zo zien zitten met de benen op tafel en sigaar in een mondhoek te dicteren of te schrijven. Het kapsel nog altijd in beatlook en de snor nog altijd groot. Die reesterden uit een tijd dat hij manager was van een nozemband uit het oosten des lands. Een gouden tijd waarin het gras nog groen was en seks nog vies. De jaren zestig en zeventig getuigden daarvan.

Zijn kamer op de voormalige redactie was van top tot teen geplaveid met boeken. Verder zagen de ruimten er toen nagenoeg identiek uit en dat gold eigenlijk ook voor na de verhuizing. Zelfs toen de redactie in Leiden opnieuw gestoffeerd werd, jaren voor het vertrek naar Utrecht, koos Derk Johansen voor dezelfde vloerbedekking, dezelfde gordijnen en dezelfde kleur verf. Hij hield niet veranderingen en liet dat merken door zijn voorkeur uit te spreken over het patroon, blauw met

rode stippen. Het mocht een wonder heten dat het überhaupt nog te verkrijgen was.

Zijn kamer mocht dan ook liever niet betreden worden als hij er zelf niet was. Derk Johansen had het altijd in de gaten wanneer iemand zijn kamer had gebruikt of een naslagwerk had geleend. Hij zag dat aan de manier waarop het boek terug was gezet of niet was teruggezet. Vloekend en tierend liet hij dan zijn ongenoegen blijken en als het even kon, zodat iedereen op de drie etages hem kon horen. Dat deed hij geregeld en aan de orde van de dag. Was het niet een geleend boek, dan waren het de etensbonnen die de spuigaten uitliepen of het gebruik van zijn pc, waar hij nog geen rechte e-mail op kon schrijven zonder de hulp van zijn assistente Sylvia, die hij te pas en onpas riep om hem bij te staan in de nieuwe digitale wereld. In de huidige woke-cultuur zou je soms zeker kunnen spreken van grensoverschrijdend, want hij kon tekeergaan als een malle. Zeker op de maandagen als de deadlines het werkritme dicteerden en er een blad in elkaar gezet moest worden.

Het werd een heel ander verhaal toen Paulien Kruis als interim directeur de scepter zou gaan zwaaien. In een mannenwereld zonder verstand van inhoudelijke voetbalzaken is het afzien tussen bonobo's die alles beter weten. Na anderhalf jaar hield ze het terecht voor gezien en werd de weg vrijgemaakt voor de volgende interim om schoon schip te maken. Ze schreef er nog wel een boek over waarin ze haar ervaringen ruimschoots deelde en die 'levenslessen' noemde.

Er was dus een reorganisatie gaande en die duurde al jaren. De derde golf zou aanvangen, maar jij had zojuist promotie gemaakt. Je was al jaren bezig met andere journalistieke werkzaamheden en je hield je nog maar weinig bezig met bureau-redactionele zaken of statistieken. Ooit was je aangenomen op de fotoredactie en werkte daar samen met een jeugdvriend uit Leiden en met Tiny. Een van de weinige vrouwen die haar mannetje stond en die dan ook als ‘one of the guys’ beschouwd werd. Tiny woonde in Amsterdam bij haar vriendin, dus toen jij daar later ook ging wonen, reed je vaak met haar mee naar Leiden en hadden jullie de grootste lol. Ze was daarom ook een van de weinige collega’s die op kraamvisite kwam en jou als coördinator voordroeg bij de hoofdredactie. Zo stelde jij ook ooit een goeie vriend voor aan Johansen, die daarop werd aangenomen en jouw directe collega werd. Kasper en jij werkten dagelijks samen met Milo. Jullie waren in eerste instantie verantwoordelijk voor de statistieken en de publicatie ervan. Totdat collega Milo het e-mailadres hackte van de directeur van Ajax en op die manier primeurs binnenhakte die hij doorspeelde aan de Ajax-watcher. Milo werd echter op staande voet ontslagen nadat zijn IP-adres bekend werd. De Ajax-watcher op zijn beurt wist natuurlijk van niets, maar had hierdoor en door de jaren heen ruimschoots carrière weten te maken.

Met al dat soort zaken bemoeide jij je niet. Jij was daarvoor te integer. Je had een grote mond, maar met witte-boorden-criminaliteit wilde je niets te maken

hebben, net als met ‘gewone criminaliteit’. Je was eigenlijk een brave Hendrik. Na je werkzaamheden in de statistieken kwamen de jaarlijkse VI-seizoenscatalogi en het tevens jaarlijkse voetbalquizkampioenschap in Maassluis, dat maar liefst 9 keer op het conto van VI kon worden geschreven.

Utrecht was niet per se een verbetering voor de redactie en luidde dan ook uitsluitend een nieuw tijdperk in dat tot dan toe bestond uit reorganisaties op ‘neutraal’ terrein. Neutraal terrein was in de ogen van de oud-hoofdredacteur natuurlijk eerder Leiden dan Utrecht, omdat voetbalsupporters niet zo snel tot dreiging over zouden gaan in het provinciale stadje, maar onder de druk van de uitgever werd toch besloten te verhuizen naar Utrecht vanwege de centrale ligging. Het dorpse imago van het plaatselijke sufferdje ging er op die manier een beetje af en maakte plaats voor het grootstedelijke karakter van het voetbalmerk ‘Voetbal Intermediair’, dat ambitieuzer dan ooit nieuwe inkomsten zou gaan genereren via initiatieven die in het leven waren geroepen door de interim's waar uitgever DPG na Johansen mee in zee zou gaan. Toen werd ook pas bekend gemaakt dat de toenmalige directeur van de Dutch Press Group aandelen had gekocht in het Vlaams attractiepark Plopsaland, uit de zak van de organisatie welteverstaan. De verliezen moesten worden gecompenseerd door saneringen in o.a. Voetbal Intermediair.

Zelfs interim Van der Spek; een aimabele man die het helemaal in jou zag zitten en je stimuleerde om video te gaan doen en quizen te presenteren, lukte het ook niet om de boel op de rails te krijgen en bovendien bleek er met zijn vertrek op wonderbaarlijke wijze ook 6 of 7 ton te zijn verdwenen, die niet te achterhalen viel. De bestuurlijke blunders bleven niet onopgemerkt en raakten het blad VI tot diep in de portemonnee en de gelederen.

Weer jaren later kreeg je helemaal ‘carte blanche’ van Dick Christiaans voor het invullen van je nieuwe functie, die hoofdzakelijk bestond uit het online presenteren van kwissen op de nieuwe VI-website, live-verslag doen van voetbalwedstrijden, het interviewen van voetbalhelden en het maken van een voetbalquizboek. De bedrijfsvoering had een flinke transformatie ondergaan toen Derk Johansen het stokje doorgaf, dat uiteindelijk in handen kwam van Christiaans. Deze man had een andere visie en zou VI door sanering uit het slop moeten halen, maar hij was ook behoorlijk door de wol geverfd, want bij het Algemeen Weekblad had hij hetzelfde gedaan. Hij had al huisgehouden bij een aantal dag- en weekbladen en deed waarvoor ie was aangenomen, namelijk ‘reorganiseren’ op interimbasis. Hij presenteerde zichzelf tijdens de eerste toespraak als een man met een visie en een bal. Met de voetbal waarmee hij het podium opklom, probeerde hij zich metaforisch uit te drukken en sprak hij van het ‘geheel der dingen’, een idee dat hij kennelijk ooit eens had afgekeken van Hans van Breukelen die in zijn lezingen altijd opkomt met een bal als metafoor voor

van alles en nog wat. Wat ooit een aardig idee was van een mediacoach, werd nu een soort gemeengoedje voor iedere eikel die zich identificeerde met voetbal en daar een gimmick van wilde maken tijdens algemene praatjes van ‘motivational speakers’. Het woord alleen al breekt je de bek open.

Christiaans toonde zich in beginsel als respectvol naar alle medewerkers en het blad. Natuurlijk had hij begrip voor het blad en de overgang van print naar digitaal en dat het teruglopende aantal abonnees niet kon verhelpen dat saneringen niet zonder slag of stoot verliepen.

De werkgeversverklaring die je nodig had voor het kopen van een huis, mocht je desondanks gewoon komen ophalen in zijn megalomane kantoor, behangen met fotobehang van Diego Maradona en gestoffeerd met een heuse kunstgrasmat. Zijn narcistische inborst kwam pas veel later aan het licht toen hij zijn medewerkers ging negeren als hij door hen gedag werd gezegd, of gewoon niets terug zei, wanneer hem iets werd gevraagd.

Het werken op de redactie was langzamerhand een regelrechte slangenuil geworden, die vrijwel direct werd gegraven na het vertrek van Derk Johansen. In eerste instantie ontstond er voortdurende onzekerheid die jarenlang voelbaar aanwezig was voor de oudgedienden van het voetbalblad met aan het roer twee hoofdredacteuren van de werkvloer, genaamd de twee K’s, die eerder Johansen zijn rechter- en linkerhand waren en totaal incapabel bleken toen die eenmaal het

veld geruimd had voor de twee heren, omdat ze er allebei een andere visie op na hielden en onkundig waren in het aansturen van een blad. Het kamp werd opgedeeld in voor- en tegenstanders van de sanering en een neutrale divisie, waarbij sommigen de kop in het zand staken uit zelfbehoud en anderen tussen de mijnen doorliepen.

De tijden van ‘één voor allen en allen voor één’ waren verdwenen. De cohesie van een hechte groep redacteuren en journalisten, die Voetbal Intermediair ademden en die stuk voor stuk VI waren in iedere vezel van hun lijven, viel langzaam uiteen. Het ‘orakel van Lutjebroek’, zoals een collega werd genoemd, werd lange tijd verdacht van verraad en huichelarij, maar bleek volkomen onschuldig toen hij zonder meer overbodig werd verklaard en na een ruime staat van dienst zonder pardon de laan uit werd gestuurd. Mensen werden tegen elkaar opgezet, raakten ziek, vielen uit of werden wegbezuinigd. Eerst werd gebruik gemaakt van de regel ‘last in, first out’, maar daarna werd iedereen, die ziek, zwak of misselijk was er langzaam uitgewerkt. Ze werden vervangen door freelancers, of programmeurs met tijdelijke contracten die geen ‘feeling’ hadden met het blad, of anderzijds collegiaal waren ingesteld. Op een dag vertelde je me dat je last had van trilhanden als je bijvoorbeeld koffie dronk met bepaalde collega’s. Daar had je vroeger nooit last van. Alsof het de normaalste zaak van de wereld was, werd er huisgehouden met een machiavellisme in een angstcultuur waar niemand van buiten erg in had, behalve de redactie zelf.

Iedere keer dat er werd aangekondigd dat er minder pagina's gedrukt gingen worden sloeg er een golf van onzekerheid over de redactie, want dat betekende: minder mensen. Jaren daarvoor, toen de stemming nog optimistisch was, heerste er nog een yes-we-can-mentaliteit, omdat er werd gedacht het teruglopende aantal abonnees op te kunnen vangen met digitale media, of te kunnen compenseren met goksites, gelinkt aan wedstrijden. Toen dat allemaal niet bleek te werken en het aantal abonnees kelderde naar een magere 65.000 werden er rigoureuze maatregelen genomen. Vaste mensen met dure contracten moesten het ontgelden, om te worden vervangen door flexibele-schil-medewerkers.

Die nieuwe collega's leken geen belangstelling te hebben voor de authenticiteit van Voetbal Intermediair en de betrokken makers achter de schermen, zodat de oude garde met lede ogen aan moest zien hoe het paradepaardje van voetbalminnend Nederland uitgekled werd om op een goedkopere manier aan de man te worden gebracht. Rubrieken werden ingekort of weggehaald, het papier van het blad werd ingeruild voor inferieure kwaliteit, maar het ergste was de onveiligheid gevoel die heerste op de redactie. Dat wantrouwen werd er niet beter op, toen was aangekondigd dat er een nieuwe wind zou gaan waaien in Amsterdam..

De nieuwe wind, de eerder genoemde Dick Christiaans, zou het hoofdredacteurschap gaan vormgeven op geheel eigen wijze. En toegegeven, hij had zijn reputatie niet mee, want de Randstedelijke pers blijft een klein

wereldje waar niet alleen het laatste nieuws, maar ook de laatste roddels in no time bekend zijn. Van de verdeel-en-heers-cultuur die hoogtij vierde onder zijn bewind lustten weinig honden brood. De ‘een zijn dood is de ander zijn brood’ werd het credo op de redacties waar hij zijn intrede deed. Er liepen rechtszaken tegen oud-medewerkers wier carrières respectloos beëindigd werden en in sommige gevallen kon je zelfs van karaktermoord spreken. Het waren erbarmelijke omstandigheden waarin Christiaans met het grootste gemak over lijken ging, zonder een hand uit te steken naar het achterblijvende personeel om de onmenselijke situatie enigszins het hoofd te kunnen bieden. Hij stelde gewoon nieuwe mensen aan uit de eigen achterban, zonder verstand van zaken, bouwde vervolgens dossiers op om oudgedienden te ontslaan of wie daar nog van over waren.

Bij Voetbal Intermediair werd hij onthaald als visionair, maar binnen de gelederen wisten ze wel beter. Gelaten onderging het personeel de gevreesde hervorming. Het hoefde echter niet iedereen de kop te kosten. In een enkel geval promoveerde hij zelfs mensen. Maar de mannen van het eerste uur van het ooit zo florierende voetbalblad werden uiteindelijk in grote getalen allemaal rucksichtslos aan de kant geschoven.

Op een enkeling buiten de Redactie- en Ondernemingsraad na kan iedereen navertellen hoe het blad verkwanseld werd en doorverkocht werd aan verschillende uitgeverijen, onderwijl mensen overboord

gooiend door op een goedkope manier advocaat van de duivel te spelen en het met diens afgezanten op diverse akkoordjes te gooien.

Als je dus slim was voegde je je bij de Redactieraad, waar in ieder geval alle journalisten zich prinsheerlijk nestelden en zich beschermd waanden door privileges die werden genoten, eenmaal in de raad. Voordat besluiten werden genomen gingen die eerst langs de raad, voor overeenstemming. Zo werd in 2016 ingestemd met een reorganisatie van het 72-koppige mediabedrijf en wie daarvoor het speelveld moest verlaten. Als je je eigen hachje wilde redden, sloot je je daarbij dus aan en nam je voor lief dat je daarvoor in de avonduren moest gaan zitten vergaderen en je medeplichtig werd aan de sanering van collega's.

Sommige medewerkers hielden het voortijdig voor gezien en zochten hun heil elders. Raymond Mans bijvoorbeeld, ooit collega van het jaar, begon een eigen website met statistieken van Lionel Messi en een nieuwe carrière bij de wielerbond. Na de winterronde waarin afscheid werd genomen van collega's, volgde er een voorjaarsronde het jaar daarop en zo werd er elk jaar wel een ronde gehouden. Degenen die 'nattigheid' voelden doordat ze systematisch werden genegeerd door collega's of leidinggevenden die kennelijk meer wisten, hadden er een zware dobber aan om het hoofd koel, maar vooral het netwerk warm te houden in de voetbaljournalistiek, voor het geval dat netwerk nodig zou zijn in de nabije toekomst.

Maar hoe zuur het werken ook was onder dit bewind en hoe onveilig ook, de meeste mensen durfden niet weg te gaan en een levenslange carrière weg te gooien. Toen jij dus gepromoveerd werd naar een nieuwe functie, betekende dat voor ons groen licht om het huis te gaan kopen waar we al die jaren voor gespaard hadden. Kosten noch moeite konden worden gespaard met de ondertekende werkgeversverklaring waarmee we alles in gang konden gaan zetten.

‘Is het een beetje uit te houden daar?’, vroeg ik aan je.

‘Ja hoor. Aanstaande donderdag volgen er weer persoonlijke gesprekken met collega’s die niet kunnen blijven. De rest krijgt dan plenair te horen welke koers we verder gaan varen.’

‘En welke koers gaat dat ongeveer worden?’

‘Nou ja, die reorganisatie is met name nodig omdat het blad geen winst maakt, sterker nog: we draaien verlies. Het ziet er ook niet naar uit dat we meer gaan bijdrukken, eerder minder’, vertelde je.

‘Dan begrijp ik wel dat het niet logisch is om met het huidige personeelsbestand verder te gaan’, vulde ik aan. Maar vroeg toen snel:

‘En die nieuwe acties dan die zijn ondernomen, hebben die niet geholpen om meer omzet te genereren?’

‘Nee dus, in ieder geval niet genoeg om het verlies op te vangen. Daarbij komt nog dat de uitgever ook bepaalde eisen heeft wat betreft het rendement enzo..’

Het bleef even stil voordat je verder ging:

‘Dus worden er nu nieuwe stappen gezet.’

‘Om hoeveel banen gaat het, denk je?’

‘Tja, dat weten ze hier nog niet, en dat laten ze ook niet weten voordat de gesprekken gevoerd zijn. Anders gaat iedereen maar speculeren. De Redactie- en Ondernemingsraad heeft in ieder geval ingestemd.’

‘Jeetje’, antwoordde ik, en dat terwijl het er twee jaar geleden best weer rooskleurig uitzag, toch?’

‘Ja, het is hard gegaan’, zei jij,

‘maar niemand kan hier iets aan doen. Dit is gewoon een nieuwe tijd waarin geprinte media het onderspit gaan delven. We moeten maar zien waar het schip strandt.’

‘Heb je een reden om je zorgen te maken?’, vroeg ik nog.

‘Nee’, zei jij. ‘Absoluut niet. En jij ook niet. Ik zie je vanavond. Dag schat.’